

Vilka växter bör ingå i blomsterremsor?

Maria Viketoft

Institutionen för ekologi, SLU, Box 7044, 750 07 Uppsala,
maria.viketoft@slu.se, 018-67 15 05

Blomsterremsor kan erbjuda nyttoinsekter skydd samt föda i form av nektar, pollen eller alternativa byten. Anläggande av blomsterremsor har i flera fall framgångsrikt ökat antalet naturliga fiender och därigenom reducerat mängden skadeinsekter genom biologisk bekämpning samt ökat mängden pollinatörer och deras besök i närliggande grödor. Nyckeln till en framgångsrik blomsterremsa är att välja lämpliga blommande växter som erbjuder resurser åt nyttoinsekterna vid rätt tidpunkt på säsongen, och som inte samtidigt uppfödare skadegörare både ovan och under jord. Många studier om blomsterremsor saknar emellertid detta helhetsperspektiv och är inte heller alltid relevanta för svenska förhållanden.

Vårt mål är att ge ett bättre kunskapsunderlag för design av effektiva blomsterremsor för just svenska förhållanden. Vi etablerade därför fältförsök med 30 enskilda blommande växtarter där vi ser vilken effekt de olika växtarterna har på olika grupper av insekter och på markorganismer. Utifrån våra resultat kommer vi sedan att ta fram optimerade blomblandningar att testa i jordgubbsodling under 2022.

Bland de blombesökande insekterna dominerade blomflugor, humlor och honungsbin. Koriander och bovete var konsekvent attraktiva för blomflugor, men också andra växter kunde vara attraktiva men vilka varierade mellan år och plats. Humlor förekom konsekvent i stort antal på blå snokört och honungsvört, men också för humlor var det variationer mellan plats och år. Bland annat var solros attraktivt i Uppsala och det var många humlor på luddvicker 2020 men inte 2021. Honungsbin besökte ett flertal av de undersökta växtarterna men det fanns inget konsekvent mönster. Till exempel var gurkört attraktivt för honungsbin i Skåne medan andra växter var mer attraktiva i Uppsala. Att gurkört är attraktivt för honungsbin är inte så konstigt med tanke på att det var den växt som producerade mest nektar, tätt följd av blå snokört och luddvicker. Skadegörare och naturliga fiender samlades in genom att dammsuga av växterna med en lövsug flera gånger under växtsäsongen. Dessa prover håller på att gås igenom just nu och därför finns inga resultat rörande detta ännu. Detsamma gäller för nematodproverna.

De växter vi undersökte i fältförsöket var både ettåriga och fleråriga växter. Vi har också i fält undersökt effekten av att anlägga ettåriga eller fleråriga remsor och jämfört dessa med en fältkanter utan insådda blommor. Inte helt förvånande var det betydligt fler pollinatörer i blomsterremsorna jämfört med kontrollerna och generellt sett var det fler blombesökande insekter i de ettåriga remsorna. Vi placerade ut bladluskort i den angränsande grödan för att mäta biologisk bekämpning, och för ettåriga remsor blev fler bladlus uppättna när korten placerades vid blomsterremsan jämfört med kontrollen, medan det var motsatt effekt för fleråriga blomsterremsor. Vi mätte också nedbrytning i och utanför fleråriga remsor. Insådd av blommande växter verkade öka nedbrytningshastigheten men effekten var lokal i remsan.

